

Historia zapisana w listach

Kolejny rok trwają prace nad konserwacją poszytów znajdujących się w Archiwum Archidiecezji Warmińskiej.

W 2022 roku przy wsparciu Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych przeprowadzono konserwację pięciu zbiorów, z czego cztery zawierają korespondencję kapituły katedralnej, a jeden księgę inwentarzy zamków biskupich na Warmii. Jak informuje dyrektor archiwum ks. prof. Andrzej Kopiczko, dokumenty chronologicznie dotyczą lat od 1740 roku do prawie końca XVIII wieku.

– Początkowa korespondencja związana jest z ostatnimi miesiącami życia bp. Krzysztofa Andrzeja Jana Szembeka, który zmarł 16 marca 1740 roku, i objęciem rządów przez jego następcę bp. Adama Stanisława Grabowskiego. Potem korespondencja obejmuje czynności związane z wyborem następcy.

Pojawiają się pisma nuncjatury apostołskiej, kanoników pochodzenia włoskiego, jak też brata zmarłego biskupa abp. gnieźnieńskiego Krzysztofa Antoniego Szembeka. Są listy sygnowane przez podkanclerzego koronnego Jana Małachowskiego i kard. Jana Lipskiego z Krakowa. Szczególne znaczenie ma pismo papieża Benedykta XIV do kandydata na biskupstwo warmińskie bp. Adama Stanisława Grabowskiego, w którym zostały przywołane postanowienia układu piotrkowskiego z 1512 roku w sprawie procedur wyboru rządcy diecezji na Warmii – mówi ks. Kopiczko.

Cenną dokumentacją są pisma dotyczące włączenia Warmii do Prus w 1772 roku. – Zachowały się patent zaborczy

z 13 września 1772 roku, pismo króla Stanisława Augusta do biskupa warmińskiego i list kanonika Kajetana Ghigiottiego. Podobnie w ostatnim poszycie z tego zespołu odnajdziemy pisma sygnowane przez bp. Ignacego Krasickiego – wymienia dyrektor archiwum. Piąty poszyt zawiera inwentarze z warmińskich zamków, kaplicy zamkowej w Lidzbarku Warmińskim oraz pałaców letnich w Smolajnach i Sątopach-Samulewie. – Poszyty te były bardzo zniszczone, co wynikało zarówno z upływu czasu, jak i wojen, które dotknęły Warmię, a po 1945 roku z relacji państwo-Kościół. Sytuacja poprawiła się w 1977 roku, gdy w Olsztynie wzniesiono gmach Biblioteki i Archiwum Diecezji Warmińskiej. Obecnie najważniejszym zadaniem jest przywrócenie tym księgom wartości użytkowej i ich zabezpieczenie przed dalszą degradacją – mówi ks. Kopiczko. **kk**

▲ – Pomoc Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych przyczynia się do ratowania dziedzictwa kulturowego zachowanego w zbiorach – uważa ks. Andrzej Kopiczko.